

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou zvládání a prožívání stresu u nadaných jedinců. Jejím cílem je identifikovat specifika prožívání zátěžových situací a copingových strategií u nadaných osob v období vynořující se dospělosti. Obsahem teoretické části je nejprve vymezení klíčových definic a teorií vztahujících se ke konceptům inteligence, nadání a výjimečného výkonu. Následně je práce zaměřená na definování konceptů stresu, zátěže a copingu. Jsou zde popsány hlavní současné teorie zvládání stresu a jejich implikace pro nadané jedince.

Empirická část práce byla realizována za využití kvalitativního výzkumného designu. Cílem výzkumu bylo porozumět tomu, s jakými stresory se nadaní jedinci v průběhu přechodu do dospělosti setkávají, jak se s nimi vyrovnávají a jakou roli hraje v těchto procesech vnímání vlastního nadání. Data byla získána na základě polostrukturovaných rozhovorů s šesti nadanými respondenty a respondentkami. Získaná data byla analyzována za využití principů tematické analýzy. Výsledky analýzy ukázaly, že vnímání a zvládání stresu u nadaných probíhalo na třech úrovních: na osobní, sociální a meta-úrovni. Osobní úroveň byla definována tématy: vnitřní tlak na výkon, vědomí svých schopností, silnější prožívání a ambivalence rutiny. Na sociální úrovni se jedná o témata vnějšího tlaku na výkon, sociální opory a součást skupiny. V meta-úrovni jsou identifikovaná témata: racionální analýza, overthink a aktivní prevence. Na všech úrovních nadaní jedinci preferovali na problém zaměřený coping a stres vnímali především racionálně a analyticky, a tedy jako přirozený mechanismus organismu, který je jim spíše prospěšný.